Második évfolyam. 180-ik szám. Kolozsvártt, szereda 1872. augusztus 7.

Előfizetési dij
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egész évre . . . . . 12 frt.
Félévre . . . . . 6 „
Negyedévre . . . . . 3 „
Egy hóra . . . . . 1 „
Egyes szám ára 5 kr.
Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési dijak:
Ötször hasábozott gármond sor ára 6 kr. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknél külön kedvezményt i nyujt a kiadóhivatal.
Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haasenstein és Vogler (Neuer Markt 11).
Pesten: Lang Leopold (Erzsébet-tér 9. z.
Nyilttéri czikkek
garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:
Belső-farkasutcza 76. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékesb czikkek dijaztatnak.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

A „KELET“

politikai és közgazd. napilap negyedik félévi folyamára

kérjük az előfizetési pénzek mielőbbi beküldését, legczélszerübben postai utalványlapokkal.

A lap szellemi része felől kezeskedik a szerkesztőség buzgalma és a munkatársak bőv sorozatának szakavatottsága.

A lap kiállitása körül alólirott kiadó-hivatal minden kitelhetőt elkövet, hogy a t. előfizetők méltó igényei kielégittessenek.

Előfizetési árak maradnak a régiek:
Aug.—dec. . . 5 frt. } Egy hóra 1 frt.
Aug.—sept. 2 frt. } Egyes szám ára 5 kr.

8 előfizető után tiszteletpéldánynyal szolgálunk t. gyüjtőinknek.

Végül figyelmeztetjük t. előfizetőinket a különös kedvezményre, melyben olcsó könyvek megszerzése által, a „K e l e t“ előfizetői részesülnek.

A „KELET“ kiadóhivatala.

A szent szövetség réme.

Pest, augusztus 5.

(A.) Épen nem meglepő, hogy ugyanakkor, midőn a három császár berlini találkozásának hire hivatalos alakban jött nyilvánosságra, gyengébb idegzetü hirlapirók csakhamar a szent szövetség kisértetét látták föltünni s borzalommal kiálták, hogy a a szabadság és az alkotmányosság Európában komoly veszélyek által fenyegettetik. Mi az a félelmes szent szövetség? Midőn a hosszu napoleoni harczok után Francziaország leveretve feküdt a szövetkezett Európa lábai előtt, ennek uralkodói Bécsben összejöttek, hogy a franczia forradalom elvei által alkotott választásokat eltöröljék, s az államok régi bellálapotait visszaállitsák, végül, hogy Európa nemzetközi jogának határozott szerződésekben biztosabb alapot nyujtsanak. A szent szövetség a „keresztyén szeretet“ eszméjén nyugodott; a fejedelmek megigérték, hogy a keresztyén szeretet parancsai szerint fogják népeiket kormányozni. Csakhogy ők furcsán értelmezték e keresztyén szeretetet; mindenek előtt kiirtottak minden alkotmányosságot, mint oly eszmét, mely nem keresztyén, hanem forradalmi s a keresztyénség álczája alatt a legrutabb despotismus uralmát inaugurálták csaknem egész Európában.

Lehetséges-e ma ilyen szövetséget létesiteni? Soha többé. Még ha a fejedelmek valóban akarnának ilyesmit, akkor sem valósithatnák meg czéljokat. A szabadság és alkotmányos élet ma már oly mély gyökeret vertek a nemzetek nevében, hogy még a legdurvább erőszak sem szakithatja ki őket. Ma az alkotmányosságnak főbiztositéka a nemzetek öntudatában rejlik; az önkényuralom idői lejártak s még Oroszország is, mely constitutiónalis tekintetben 1815 óta semmi haladást sem tőn, naponkint nagyobb és nagyobb erővel sodortatik a korszellem által az alkotmányos élet pályái felé. A népeknek nem kell többé alkotmányukat félteniök; a mig magok ragaszkodnak hozzá, addig senki sem rabolhatja el tőlök azt.

De nem is akarja tőlök elrabolni senki. Ma már a fejedelmek is tudják, hogy hatalmuk a nép anyagi és szellemi virulásán nyugszik, ezt pedig a szabadság éltető levegője nélkül kifejleszteni nem lehet. Nincs tehát nagyobb oktalanság, mint azt állitani, hogy a berlini találkozás egy ujabb szent szövetségre fog vezetni, melynek czélja a nemzetek szabadságának elnyomása leszen. Fog-e szövetség köttetni? szent lesz-e ezen szövetség vagy nem? azt nem tudjuk, de annyi bizonyos, hogy Berlinben belpolitikai kérdések, a szabadság és constitutionalismus kérdései határozathozatal vagy megállapodás tárgyai nem lesznek. E tekintetben a legkisebb agály is tulzott és minden félelem indokolatlan. A belpolitika irányeszméinek megállapitása és megvalósitása ma minden nemzetnek, minden kormánynak legsajátabb magán ügyét képezi, melybe külső hatalom nem avatkozhatik s ez idő szerint avatkozni sem akar. Már azon körülmény is, hogy Berlinben csak diplomaták és katonák kisérik az illető uralkodókat, sejteni engedi az ott szóba jövendő kérdéseket. A katonák a nagy hadgyakorlatok megszemlélésére mennek; a diplomaták pedig saját tevékenységök terén a nemzetközi politika mezején fognak munkálkodni. A belpolitikának a berlini értekezleteken nem is lesz képviselője, mi világos jele annak, hogy szóba sem kerülend. Már pedig a belpolitika nélkül köthetnek bárminő szerződést és szövetséget, de ez sohasem fog a hirhedt 1815-ki szent szövetséghez hasonlitani s reactiót vagy szabadságellenes áramlatot nem jelent. Sőt ellenkezőleg az ilyen szövetkezés a legbiztosabb mód arra, hogy idővel Oroszország is a modern cultureszmék és alkotmányos élet karjaiba vezettessék.

Egy baloldali bokréta emlékére.

Motto: En vain les hommes méconnaisent et fuient la vérité; elle agit sur eux à leur insu; elle éclat dans les efforts mêmes qu' ils font pour ne la point voir.
Guizot.

(zzz.) Az igazat megvallva, mostanság még oly respectabilis olvasmányra se bukkantam a mi erdélyi balpárti lapunk hasábjain, mint a minőt az közelebbi számaiban (talán mert nincsenek benne kormányt és jobboldalt criminaliter leteremtő nagy szavak) harmadik czikk gyanánt közölt e czim alatt: „Désy Sándor programmja, melylyel Kolozsmegye alsó kerülete képviselői székére candidalt.“ *)

Ez a laptöltelék gyanánt az olvasó közönség elibe került programm — az én felfogásom szerint — több figyelemreméltót tartalmaz, mint a többi — akár valamennyi — erdélyi balpárti képviselőjelölt programmbeszéde, s én azt egy egyszerü glossánál többre érdemesitendőnek találom, már csak azon ildomosabb hang és modor miatt is, melylyel itt egy politikai ellenfelünk a dologhoz szólni és nemesebb eszközökkel győzni akart.

Imé, egy „mezőségi ember“, ki, baloldali bokrétával kalapján, nem azért lép a küzdtérre, hogy a közönséges kortesszónoklat csatakos koszorúját érdemelje ki; hanem valamivel magasabb szinvonalon keres babért! Imé, egy ellenzéki ember Erdélyből, ki se nem káromol, se nem átkozódik, se czigánymódra nem dicsekszik; ki nem azért áll elő, hogy donquixotti harczot küzdjön egy hazaáruló párt és kormány ellen, minők nálunk nem léteznek, s ki — hallatlan! — baloldali képviselőjelölt létére nem arra fekteté a sulyt, hogy a közönséget üresen kongó nagy szavakkal elkábitsa, a „közvéleményt“ (vulgo: tömeg) durván izgató insinuatiók és hitvány rodomontadokkal ellenünk uszitsa, hanem — a mint az isten képére teremtett emberhez inkább illik — hát okoskodik és pedig körülbelől a maga eszével okoskodik.

Hanem hát egy pártszenvedelemtől ment, önzéstelen, a pater patriae dicsősége után nem minden áron halászó, értelmes ember koponyájával okoskodni egy oly ingatag alapon, minőt a mi ellenzékünk álláspontja nyujt, még pedig ugy okoskodni, hogy az a logica és politikai bölcsesség tribunalja előtt is megálljon, ez oly nehéz exercitium, melyet még eddigelé senki se állott ki sikerrel, s ha a fenemlitett programm e tekintetben szintén kárba ment, ez nem válik kisebbségére a szerzőnek, mert hiszen — ad inpossibilia nemo obligatur.

*) A közlemény czime szinte rettenetes ugyan, mert tudtommal D. S. se magát, se senkit nem candidalt, hanem inkább őtet candidalta (magyarul: léptette fel képviselőjelöltjéül) Kolozsmegye a. k. választóinak egy része. De ez a közlemény érdeméből annyival kevésbé vonhat le valamit, mert hirlapi czikkeknek nem mindig a szerző szokott czimet adni, s a magyarnyelv geniusza ellen itt elkövetett sacrilegium nem tulajdonitható egész határozottsággal a szerzőnek. — zzz. —

Én a programm lényegesebb pontjainá többnyire oly helyes expositióra, oly elfogadható reflexiókra akadtam, hogy csak fájdalmasan kiálthaték fel magamban: mit keres hát az én tisztelt barátom kalapján ez a balpárti bokréta!?

Ő minden ágát bogát rendre veszi a kérdéseknek; tiszta szándékkal, s értelmesen állitja fel azokat; egyszerüsiti a dolgot, hogy választóinak is, magának is számot adhasson, miért ellenzéki és nem jobboldali ember ő, s a végin is — rendelkezésére — a Kolumbus tojásból rántotta lesz, a mint hogy a világtörténelmi navigator kezei közt is biz' abból csak a lett volt. A tanuság ebből az, hogy nem lehet ám azt a baloldali tojást ugy talpra állitni, hogy magára megálljon; jobbra-balra feldöl az, épen midőn diadalmasan mondanátok: ecce, megvan! ha pedig ti is, uraim, oda át gyakorlatibb oldalát vévén a dolognak, szintén odakoczczantjátok amugy ügyesen az asztalhoz, akkor csakugyan nem nagy különbség van köztünk, s jó lenne kölcsönösen kiadni a jelszót, hogy többé ne kujonérozzuk egymást, hanem egy szivvel lélekkel lássunk a dologhoz, mert, hej, sok és nehéz munka áll még előttünk, s ha az időt oknélküli, meddő küzdelemmel töltjük, annak csak édes hazánk ellenségei fognak örülni, csak mi látjuk kárát.

Mi választ el minket s helyez, két egymás ellen küzdő politikai táborba? Az 1867-diki kiegyezés értéke, e mindent dominaló széditő, nagy politikai kérdés körüli véleménykülönbség. Ez a fő dolog! Minden egyéb csak mellékes kérdés, melyek körül pártjaink egymás közt is könnyebben kiegyeznének.

Lássuk már, hogyan egyszerüsiti s oldja meg e nagy kérdést Désy Sándor barátunk, ki maga is elismeri, hogy innen ered minden baj, mely pártállásaink merevségét vonja maga után.

„Mikép jött létre — ugymond — ezen nemzetközi szerződés? felelet: ugy, hogy Magyarországon és Ausztriában is többségben volt azon párt, a melyik ennek létrejöttét óhajtotta és a közös fejedelem ezen közös óhajtást akaratával szentesitve, törvénnyé emelte. Már most bátor vagyok kérdeni, hogy ha előáll azon eset, hogy nemcsak a magyar, de az osztrák parlamentben is azon párt jön többségbe, a melyik ezen szerződést megváltoztatni óhajtja és ezen változtatásnak közös fejedelmünk is akarója lesz: már most kérem, hogy lesz ebből forradalom? S ha az idő és körülmények is megválasztva lesznek, mikor sem külsem belzavarok az átalakitás nehézségét és ezek azok veszélyességét nem fokozzák: ugyan kérem szépen, miként háromolhatik ebből bárkire is valami kár?

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

A sürgöny.

Német beszély.

Irta: Hermann B.

(Folytatás.)

Valóban azt hiszem — kezdé a szép hölgy elpirulva — hogy rosszul cselekvém, midőn beleegyeztem ujból ide ülni.

— A megbánás kissé késő már nagyság, szóla mosolyogva a báró, ki ugy látszék az étkezés után nagyon jól érzé magát — különben is ugy hiszem semmi elfogadható ok nincsen reá. Hogy az emberek mit szólnak hozzá, az ugy hiszem nagyságnak mindegy. A tömeg itélete egy a közönségesség szinvonalán felyülemelkedett egyénre nézve nem lehet határozó.

— Tehát ön engem rendkivüli jelenségnek tart? Ezt lehet értelmezni a mint akarjuk, de sokat adnék érette, ha nem csak modorom idézte volna elő önnek e véleményét.

— Nem, valóban nem! kiáltá elragadtatva a báró, hanem kegyednek angyali külseje, melyhez hasonlót nem láttam soha s mely a leghiggadtabb egyént is képes volna elbájolni. Különben modra is elragadó, mely azonban eredeti, kegyednek oly jól áll, hogy abban a legildomosabb férfi sem találna kivetőt.

— De annál megrovandóbbnak találná azt öreg nagynéném, gyámanyám. Mindjárt elájulna, ha megtudná, hogy egy hozzátartozó fiatal leány félnapi utat tett a dohányzó osztályba, egy idegen ur karján lépett a vendéglőbe s végre az emlitett urral, emlitett urak osztályába tudva egyedül foglalt helyet és hogy az emlitett fiatal hölgy éppen az ő tulajdon unokahuga; oh borzadok, ha csak reá gondolok! És valóban személyem volna az, és nem több mint könnyelmü magamviselete, mi önnel bennem rendkivüli jelenséget láttat.

A kisasszony e végszavaknál kezeibe rejté szép arczát, mialatt br. Seefeld — a mennyire ez egy vasuti kocsiba lehetséges — féltérdre ereszkedett a kecses hölgy előtt s szive mélyéből sohajta: Esküszöm angyali hölgy, hogy imádom s tisztelem kegyedet s hogy...

Az égre kérem önt — szakitá ez félbe a fiatal segéd esküjét — keljen fel, esdeklem önnek!

Gondolja meg, hogy a felvigyázó minden percben beléphet, a jegyeket átvenni! gondolja meg, mily véleménynyel lenne felőlem, ha önt e helyzetben látná!

A hölgy ez alatt levette kezeit arczáról s Seefeld megragadta egyiket, a kesztyü s kézelő közti keskeny közre nyomá lángoló ajkait.

— De kérem önt mindenre uram, hagyjon el! hagyjon el! A felügyelő...

A felügyelő, kedvesem, nem fog megjelenni. Bizzék bennem kegyed; becsületemre fogadom, hogy megjelenni nem fog.

— Hah végre még egyetért ön vele!? Ön beszennyezte becsületét egy ártatlan hölgynek! Oh ez gyalázat uram, ezt nem vártam volna öntől!

A fiatal ember zavara eléggé mutatá bünös voltát. Nem is kisérté meg magát menteni. Mindkét részről kinos szünet után, e szavakban tört ki végre:

— Kivánjon tőlem bár mit nagyság, kivánja éltemet! Nagyságé az, ha ezáltal jóvá tehetem hibámat.

— Éltét nem kivánom uram, de igen is egy egy kérésem teljesitését, mit önnek nem szabad megtagadnia.

— Szóljon nagyság, szóljon! Mindent mi csak hatalmomban áll megteszek.

— Nó hát üljön ama távoli szegletbe, hunyja be szemeit s maradjon mozdulatlanul, mig a közelebbi állomást elérjük, hol kocsit fogok változtatni.

— Nagyság nehéz feladatot tüz elémbe, dl kötelezve érzem magam kivánságát teljesiteni.

— Szavát reá, hogy igéretét megtartja ön.

— Szavamat birja kisasszony.

Igéretéhez hiven elvonult a báró a kocsi legtávolabbi szegletébe s szemeit lezárva csendesen, mozdulatlanul ült, mintha szelid álomhatalma alatt votna teste, lelke. Rendre, rendre valóban is mintegy fél álomba szenderült, izgatottsága csendesült, miután nem volt oly közel imádása tárgyához, és az izlelt finom bor az előbbi felvillanyozó hatás helyett éppen ellenkezőt látszék előidézni,

Seefeld gondolatjai édes álomba mentek át.

Ugy tetszett neki mintha még mindig a bájos hölgy előtt térdelne, mintha feje annak ölébe nyugodnék, mintha az imádott hölgy kezei haját érintenék.

Ez után ugy tetszék ismét, mintha gyepágyon pihenne, egy szép ligetbe s gyönge szellő susogná körül homlokát: fel akart emelkedni, de képtelen volt reá, egy tündéri alak intett neki, hogy nyugvó helyét ne hagyja oda: ekkor az alak közeledett érző jelenlétét érző lehelletét, de csak álomkép volt, a szép alak ismét messze távozott nyughelyétől.

Az erdei madarak vidoran daloltak s közelében egy gerle nyögdécselt. A tünemény egészen közel jött hozzá, most megérinté fejét, fel akart ébredni, az alakot visszatartani, de nem birt mozdulni.

Ezuttal azonban nem vonult az vissza, feléje hajolt. Érezte lehelletét, érezte forró ajkait, melyek az övéit érinték s e perczben nyomást érzett szive körül, de az nem volt kellemetlen hatásu, mint nehéz álmoknál szokott lenni.

A szunnyadó mozditni akará fejét, de nem tudá, egész tengere a selyem fürtöknek tartá azt fogva, — ujból érintést érzett ajkain s egy hosszu, hosszu csók zárá le azokat...

Ekkor éles fütty hallatszott s nagy zökkenéssel a vonat megállott. Elérték az J... i állomást. E perczben kinyilt a kocsi ajtaja, a szép leány — lábával már a lépcsőkön állva — átnyujtá az ébredő barátnak kis kezét:

— Isten önnel barátom s álmodjék nyugodtan tovább! (Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj

Helyes! „ha előáll azon eset,“ világos, hogy ebből se forradalom, se senkire nézve kár nem fog származni, kivált ha ugy is biztositni fogjuk legtermészetesebb szövetségesünk nélkülözhetlen véd- és daczszövetségét. Igen is, minden oly szépen fog menni, a mint csak egy baloldali ábrándozó szeme-szája kivánja. Majoritas itt, majoritás ott, Ő Felsége szentesiti a közohajtást, Te Deum-ot tartunk, este illuminalunk stb. Mind ebben egyetértünk, s ha ily feltételekben állitjuk fel a kérdést, akkor — mint fennebb érintém — nincs miért jobb- és baloldalra oszoljunk. Hiszen nem azért ellenezzük mi azt a balpárti programmot, mert annak alapeszméje talán nem lenne inyünk szerinti; hanem, mert ugy találjuk, hogy annak gyakorlati érvényesitéséhez „az idő és körülmények“ csak a távol jövőből mosolyognak felénk, s nem engedhetjük meg, hogy a haza nyilvánvaló kárára egy időelőtti experimentummal vesztegettessék az idő, tereltessék le a nemzet a gyakorlati munka ösvényéről s compromittáltassék jövőnk, mely emelni fog, ha türelmünk van dolgozni és nemcsak ábrándozni, ha nem unjuk meg a fokozatos haladás hosszadalmasabb, de biztosan czélhoz vezető ösvényét, ellenben pórul járunk, ha a szép alakot, oppositionalis szinházi látcsöven szemlélgetve, közel képzeljük s ölelésre tárjuk karjainkat; levegőt fogunk ölelni, s ellenségeink hahotájára fogunk ébredni. Hadd szoruljon csak még a baloldal az ő programmjával, s ha D. S. barátunk annak érvényesitését csak akkor kivánja, „ha majd előáll azon eset,“ melyet könnyebb papirra irni, mint bevárni: akkor hagyja Tisza, ne vesztegesse szép tehetségeit egy ábrándos politika támogatására, hanem jöjjön át hozzánk segitni a nagy munkánál, mely a jövőt nem szinházi látcsővel, hanem hazafiui verejtékkel hozza közelebb, még pedig biztos kilátással arra, hogy nemcsak levegőt fogunk ölelni. A baloldal programmjában épen csak az a hiba, hogy oly „idők és körülmények“ kellenek hozzá, melyeket a gondviselés majd még ezután fog talán meghozni, s ha a baloldalt ma többségre vergődni hagynók, bizony nem lenne abból egyéb, mint egy nagy confusio, mely magát a baloldalt hozná legnagyobb zavarba. Akkor látnák igazán, hogy mi minden hiányzik ahoz a politikához, hogy infamis módra csütörtököt ne mondjon.

Imé D. S. barátunk maga is gondolkozott arról, hogy mit csinálnának ők, ha hirtelen többségre jutnának, s meg is oldja a gordiusi csomót. Szerinte nagyon egyszerü az egész.

„Kérdeni szokták — ugymond — a baloldaltól, hátha az ellenzék hazánkban többségre jutva, de a többi factorok (a lajthántúli sógorok, meg Ő Felsége) a közjogi alap megváltoztatásához hozzá nem járulnának, hát akkor mi történik? Hát akkor (a baloldal) szép csendesen kormányozná az országot a meglevő alapon stb.“

Hogyan? Ezen a közösügyes alapon, a melyen mi jobboldaliak állunk? Ezen a mi alapunkon, a melyet ti baloldaliak annyi elfogultsággal és oly barátságtalan tetszéssel szoktatok birálni? Ebben van, mi lett a Kolumbus tojásából — tisztességes jobboldali rátotta, igen jó tápláló eledel, mindenesetre jobb és táplálóbb, mint az a cseresznye, a mit a baloldali politikusok már érétlenül le akartak rázni a fáról.

De édes öcsém Sándor, tán nem is veszed észre, hogy ezzel leesett a baloldali bokreta a kalapodról.

Lám, ugy jár az ember, ha balpárti létére őszintén kezd politizálni. Soha se bánd! Megesnék ez a te többi collegáidon is, ha ad rem őszintén okoskodni kezdenének, ha valóban számot akarnának adni a közönségnek és magoknak, hogy tulajdonkép miért is ellenzékiek ők. Hajh de nézd meg programmjokat, s látni fogod, hogy se képességök, se elég jóakaratjok ezen térre lépni, hol az emelkedettebb szellem küzbhomokja hiv nemes küzdelemre. Egyetlen ember van még köztetek, erdélyi baloldali képviselőjelöltek közt, a ki még respectabilis magatartást tanusitott; de az egy ártatlan spiritualista, ki a gyakorlati kérdésekhez nem szokott leszállani a szellemdus általánosságok magas légköréből. A többi nem sokat rontotta termetét a kérdések érdemleges felállitásával. Nekik elég dicsőség vala, ha parlamentaris kormányunkat s pártunkat méltatlan insinuatiók, silány gyanusitások és durva kifakadásaikkal közönségük előtt hitvány, ostoba vagy roszakaratu emberek társasága gyanánt mutathatták be, s ellenjelöltjüket egyuttal lefőzhették. Bizony mondom, nem találsz te, édes barátom, ez emberek társaságába, s nem is érdemes, hogy lehajolj az után a bokréta után; hadd vegye fel más valaki az olcsó dicsőség emberei közül, kik közt te — hidd el! — csak a harmoniát zavaró jelenség gyanánt tünsz fel.

Román coripheusok.

(M.) Közel egy éve annak, hogy az erdélyi románoknál a közóhaj folytonosan egy általános congressus, conferentia vagy bárminévvel nevezhető oly gyülés megtartását kivánja, a mely a nemzetet a politikai chaosból kiragadva, nehány lelketlen coripheus körmeiből mentse meg, helyezze a haza többi polgárai sorába mint küzdőket, jogaik kivivása végett, s mint támogatókat az állam terhei viselésében. Számtalanszor hallatszott a lapok hasábjain, hogy ily gyülés mily szükséges, s annak még a választások előtti megtartása mily égető, s oda jöttünk, hogy végre csakis az lett kérdés, hogy a gyülés hol tartassék meg és ki hivja össze. Ez a kérdés azonban a legjobb eszköz volt azok kezében, a kik a nemzet fölött uralkodtak. Minden igyekezetök czélja az lévén, hogy a gyülés megtartását megakadályozzák, mindent el is követtek a mit e czélra alkalmasnak találtak. Hogy a gyülés megakadályozása reájok nézve életkérdés volt, az a dolgok természetében van. Mert tudták azt nagyon jól, hogy ha a nemzet értelmisége összegyül, letépik a köteléket a nép szeméről és akkor az ő uralmoknak vége van.

A sok fortélyoskodás sikerült is, annyit beszéltek, annyit ijjesztgettek, — s végül annyit alkudoztak, hogy végre az idő lejárt s oda jöttünk, a midőn a gyertya kezdett már a körmünkre égni. A választások a küszöbön voltak, s a nép még nem tudta, hogy mi lesz teendője. A passivitás elvileg már rég bukva volt, de az activitásra nézve még semmi határozott lépés sem tétetett. Vártuk, hogy azon nagy hazafiak, a kik folytonosan a nemzet ügyét és boldogságát hordozták szájukban, látva a közóhajt, látva hogy a további halogatás csak a nemzet tönkretevésére vezethet, tesznek valamit. Ez azonban csalóka hiszékenység volt, mert ezen emberek mindenre inkább képesek mint erre. Inkább örvendettek, hogy a zavart növelheték, mintsem hogy azon iparkodjanak, hogy a nemzet jóléteért valamit tegyenek.

Midőn már a legnagyobb optimisták is átlátták, hogy hasztalan várakoznak, — a fogarasi nemzeti clubb az ügyek élére állott, — s az ország összes nemzeti clubbjaihoz és befolyásosabb egyéneihez intézett körlevélben összehivta N.-Szebenbe máj. 3-ra a román értelmiséget.

Örömmel üdvözöltük e gyülést, mert ettől vártuk, hogy a közóhajnak eleget tegyen, s hogy a nemzeti akarat kinyilvánitása után a vezéri szerepet azok kezébe adja, a kik erre hivatottak.

Az eredményt tudjuk, a milyen szépen megindult, oly csufosan meg is bukott. Azok a kik látták, hogy N.-Szebenben, a hol a valódi intelligentia győzött! — megbuktak, a konkoly hintéshez fogtak, és a gyulafehérvári határozatot erőszakolták ki, azért hogy a nemzetben zavart csinálva, takarják el a valót és ha már ők győzni nem tudnak, buktassák el azokat is, a kiktől ők semmi egyebet nem irigyeltek, mint azt, hogy miért vették ki kezeikből a vezéri szerepet, és miért fosztották meg őket azon befolyástól, a melylyel a nemzet félrevezetésén minden akadály nélkül dolgozhattak.

Az ármány győzött, és az eredmény azon minden román kebelében fájó sebeket ütött szégyenteljes magatartás volt, a melyeket a románok a következő választások alkalmával tanusitottak. Nincs két kerület, a hol egyforma programm lett volna irányadó a román választók magatartásában.

Egy helyett egy, más helyett más párttal szavaztak, választottak jobb, bal, nemzetiségi s ki tudja miféle párti képviselőket. És több helyt nem is választottak, hanem csak protestáltak.

Az oly fennen hirdetett solidaritás megbukott, azok kik leghangosabban azért rosszalták a n.-szebenieket, mert a solidaritást megszüntették, — azok voltak a legnagyobb előmozditói a fejetlenségnek.

Sikerült tehát valamennyire a nagy hősök mesterkedése s Balásfalva nem kénytelen N.-Szeben előtt meghajolni. A sértett ambitio győzött, s nem tekintett semmire a mi nemzetre nézve szent, hanem feláldozta a nemzet politikai tekintélyét, a nélkül, hogy arra ügyelt volna, hogy azáltal oly sebet ütött a nemzeten, a melynek meggyógyitására újolag évek kellenek.

A hiba azonban nagy részben terheli a n.-szebeni comitét is. Ezen comité, a melynek czélja volt a conferentia határozatának foganatositása, — az ügy érdemére nem csinált semmit. Polemizált akkor, midőn tenni kellett volna, s a helyett hogy a nemzet nevében a gyulafehérvári conferentiának már összehivása ellen is óvást tett volna, egy kiáltványában olyan formán nyilatkozott, hogy miután a n.-szebeni conferentia activitást, a gy.-fehérvári passivitást határozott, e két határozat egymást megsemmisitette, s most ujra elől kell kezdeni a dolgot.

Ez hiba volt, — a comité arra volt hivatva, hogy a nemzet vezére legyen, és nem tett semmit; az ellenfél erőre kapott akkor a midőn már a földre volt sujtva. Megbukott az ügy s most igazán elölről lehet kezdeni az egészet. Ott a hol az 1869 évi szerdahelyi gyülés elvégezte.

A dolgon azonban jelenben segiteni nem lehet, az alkalom három évre már ujra kisiklott kezeinkből. A választások megtörténtek, s az erdélyi románság a parlamentben ujolag nem lesz kellőleg képviselve. Oka pedig nem annyira a hiányos választási törvény, mint leginkább a románság saját maga, illetőleg a vezetői.

Segiteni kell azonban jövőre és segitség csakis egy van, s ez egy általános román congressus, a mely minden pártárnyalat aránylagos képviseltetésével körvonalozza a nemzet jövő politikai magatartását s ennek foganatositására állitson fel oly közeget, a mely nemcsak akar, hanem tud is.

Erről azonban máskor.

BELFÖLD.

Homorod, julius 30-án.

— Fürdői levél. —

Az idei rendkivüli esős nyár, — kifogyhatatlan záporaival, folyton dagadó és apadó árvizeivel, melyek a gazdák biztató reményei mellett a fürdőre készülő, vagy azt már élvező (?!) közönség örömeit is oly gyakran tönkre verték, — ugy látszik a fürdői levelezők kedélyére is zsibbasztólag hatott, s inkább minthogy panaszkodjanak az évszak kiállhatlan szeszélyeiről, . . . a fürdők legnagyobb részének elhagyatott állapotáról, . . . inkább hallgattak. Jól tették! — Hanem már csakugyan ideje, hogy a reportereknek ezen faja is teljesitse kötelességét, .. tehát dologra! —

A ki a Sz.-Udvarhelytől alig két órai távolságban eső homorodi fürdőnek gyógyvizét egyszer használta, a ki a „Hargita“ szomszédságában föltáruló, fenyvesektől övedzett kis völgykatlanban, a havasi patakok zugó moraja mellett, az üditő, balzsamos léget szíva nehány hetet eltöltött, az bizonyára másodszor is vissza fog vágyni oda, hogy bár egy rövid fürdő-idényt átéljen az életadó források mellett, e jobb sorsra érdemes gyógyfürdőn, melyért a természet annyit, az emberek, annak balgatag tulajdonosai oly keveset tettek.

Igy történt velem is. Sok év leforgása után eljöttem ujra, hogy üdülést keressek e helyen. — A mint a tüzvésztől nem rég meglátogatott Máréfalvát hátunk megett hagyva, a „Teleság“ patakán tul a „Czegend“ nevü hegy aljához értünk s a szokott pihentető után a hosszu meredek hágó mászásához fogtunk, — előre kezdtem magamnak alkotni a képzelet légvárait, hogy mennyire benépesitve, kiépülve, csinositva, — sétányokkal, finom kavicscsal behintett ösvényekkel kényelmessé varázsolva fogom én találni 15 évi távollét után a jól ismert kis völgykebelt! És midőn a Homorod felett elterülő magas fennsikon átrobogva a rövid, de nyaktörően meredek lejtőn béereszkedtem a fürdői telephez, mit találtam? Romlást és pusztulást, az isten adományának, e drága kincsnek meg nem becsülését, teljes elhanyagolását, — egy igen szomoru képet, mely a tulajdonos község megfoghatlan közönbösségének minden lépten nyomon kiáltó bizonyitványaképen tünik előnkbe.

A fürdői társaság most is megjelent, s heteken át az időjárás viszontagságai mellett türte a fürdő nyomorait is, melynek enyhitésére sehonnan mentőkéz nem nyul feléje. — Az épületek telve vendégekkel, kik fesztelen otthonosságban mondhatni egy családi kört képeznek, melyből alig van kivétel. Tán a közös nyomoruság hozza őket közelebb közelebb egymáshoz itt, mint más nagyobb, zajosabb fürdőinken. De hadd mondom el azt, mi tulajdonképen a tollat adta kezembe ezuttal. —

A helyett, hogy hosszu 15 év óta, midőn utolszor voltam e fürdőn, annak környezete a nagyon is kezdetleges állapotból kiemelkedve s az idővel lépést tartva, szépült, gyarapodott volna, a legszomorubb módon indult hanyatlásnak. Valóban Oláhfalu község, e fürdőhely tulajdonosa, nem méltó annak birására; haszonbérlői pedig, kik évi potom bérösszegért annak rombolására közremüködnek, lelketlen bitorlói e kincsnek! — A fürdő-épületek száma nem szaporodik, hanem a mi van is a mulandóság kérlelhetlen vaskeze alatt málik szét rendre. Itt-ott a teljáró lépcsők, félig rothadva beszakadoztak; — a szobák padlózata, és a tornácz deszkatalaja baljóslatulag inog lábaid alatt, — a bemohosodott fedélzeten át olykor fejedre csurog az itt gyakran szakadó eső; — az ivókutak környezete gondozatlan, ronda; s a fürdő szobák nem mindenikébe tanácslom, hogy csak amugy vaktába belépj, mert a tátongó lyukakban lábadat könnyen kificzamithatod. — Az épületek füves udvarain irgalmas kéz ösvényt nem vág a járókelő s egymással közlekedő vendégek számára; — az egyetlen sétányt, mely egykor faültetvényektől volt szegélyezve — fölverte a gyom, és teljesen kopárrá vált, erőszakos kezek által fosztva meg fadiszétől, molynek évtizedek óta nem kavicsozott járdáján a tócsák és kátyuk miatt száraz lábbal végig menni csak jó időben lehet, miben ez idény alatt vajmi kevés részünk volt. — Ha a vendégek egyike-másika valami hiányon való segitésére a haszonbérlőkhez fordul, biztos lehet, hogy gorombán és mindenesetre eredmény nélkül lesz elutasitva, s ha ezért az illető zugolódni mer, rendesen azt nyeri feleletül: „hát az urat ki hitta ide?“

Ezek bizony szomoru képek, de ezuttal másokkal nem szolgálhatok; s ha mindezek daczára évről-évre megtelik Homorod vendégekkel, az csak azt bizonyitja, hogy a természet kevésbbé fukar itt áldásaival, jótékonyságával, mint a kalmár-lelkü, roszszul számitó emberek. —

De hát ez már az idők végtelenségeig mindég igy fog-e lenni? Nincs-e semmi mód e bajon a nagy közönség s első sorban tán épen magának a tulajdonos községnek jól felfogott érdekiben segiteni? Hisz nem egy ajánlatról van tudomásom, mely e fürdő kiépitése és szépitése iránt tétetett, melyet azonban a tulajdonosok makacs bizalmatlansággal utasitottak vissza mindannyiszor, daczára a nyilván kinálkozó előnyöknek. — Nem, ez nem maradhat többé, — az épités alatt álló héjjasfalva- csik- gyimesi államut alig egy rövid év leforgásával, mint ölelő kar veendi körül merész hajlásban e fürdőtelepet, hihetőleg még több vendéget, vagy legalább utazót hozva e vidékre. És az uj müvet hatalmas töltéseivel, támfalaival, boltozott hidaival, akkor is e nyomoru fészekre tekintsen-e le? —

A szenvedő emberiség s e jótékony gyógyfürdőt állandóul használó, szélesen kiterjedt vidék nevében intézem Oláhfalu mivelt, tevékeny szellemü főispánjához azon nyilt kérést, hogy latba vetve ismert befolyását, világositsa fel a tulajdonos község elméjét s tegye lehetővé, hogy egy ujabban felszinre került practikus ajánlat e drága kis fürdő ujjáteremtése s a végpusztulástóli megmentésére nézve érvényesülhessen s a tulajdonosok jövedelmét annak idejében bizonyára megtizszerező javitások létrejöhessenek. Ez által, biztosan hiszem, a sokat szenvedett fürdői közönség s egyszersmind a csökönyös tulajdonosok meleg és őszinte háláját fogja kiérdemelni.

M.

Küküllőmegye, aug. 3.

„Küküllőmegye Deákpártjához“ czim alatt e becses lapok 171-ik számának főhelyén megjelent tudósitás, e megyében a pártok között történt fusióról elmélkedvén törekedik azt oly eljárásnak tüntetni fel, mely a „tiszta hazafiság és a párt jól felfogott érdekére sötét árnyat vet.“

Nem vagyunk ugyan hivatva a párt eliráának igazolása avagy védelmére kelni, mindazonáltal nem tehetjük, hogy ama tudósitásra — menynyiben a tárgy természete megengedi — némi felvilágositó megjegyzéseket ne kockáztassunk.

Y. Z. tudósitó közleményeiből következtetem, megyénk és pártunk körén kivül él, minélfogva az általa közzé tett ügy indokai és lényegével ép oly ösmeretlen, mint a minő tájékozatlan kebli viszonyaink körül, mert ha párttanácskozásainkban rendesen részt vett volna, ha közöttünk élne, ha viszonyainkról személyes esmerettel birna: meg vagyunk győződve, hogy tudósitásának más alapot és szineket keres.

A dologra magára térve, való ugyan, hogy itt a pártok között egyezmény jött létre, mely azonban lényegileg eltér tudósitó előadásától, ugyan is, megállapodás történt az iránt, hogy az egyik-választókerületben a megyei ellenpárt soraiból ugyan, de oly mérsékelt ellenzéki léptessék fel jelöltül, ki a közjogi oppositió elvének feladásával foglalja el állását!

Ez alapon a kiegyezést a „tiszta hazafiság, a párt jól felfogott érdeke, a közvélemény meghiusitása“ ellen elkövetett bünös merénylet nélkül elfogadhatónak találtuk — és miért? —

Országos szempontból véve fel e kérdést elfogadhatónak találtuk azért, mivel évek óta van hangoztatva, hogy a Deákpárt és az ellenzék között a közjogi oppositió képezi az elválasztó ürt, — a közjogi eppositió, mely megingatással fenyegeti alkotmányunk alapját, mely gátot vet békés fejlődésünk utjába és a mely az ellenzéket a principio kormányképtelenné teszi, — tehát mi, midőn egy oly képviselő kijelölésébe nyugodtunk meg, ki ama veszélyesnek hirdetett közjogi oppositió álláspontját feladva, — ha szintén ellenzékinek is kiván tekintetni — de nem fogja táborát erősiteni azoknak, kiknek változhatatlan dogmája a 67-iki kiegyezés elleni hadviselés, országos párttekintetből botrányt nem követtünk el, sőt ellenkezőleg némileg közrejárultunk, hogy a megnyitandó országgyülésen a minden oldalról óhajtott fusió egy baráttal többet számitson. — És mi provincialis emberek — kik a magosabb politikának avatottai nem vagyunk, — oly fusiot, mely alkotmányunk alapja megrenditése nélkül létre jöhet s mely létrejöttével a pártok oly ellenséges állását, mely nem csak az elkeseredés, de valóságos gyülöletet ültette el hazánk minden részébe — megszüntetheti, örömmel üdvözlünk.

(Vége köv.)

Pályázati felhivás.*)

A kolozsvári torna-vivodánál, a próbaév fenntartása mellett egy torna- és egy vivó-mesteri állomás betöltendő levén:

Pályázni kivánók felhivatnak, hogy életkorukat, erkölcsi magaviseletüket, szakképzettségüket, gyakorlottságukat, s eddigi alkalmazásukat igazoló hiteles okmányokkal felszerelt folyamodványaikat, a mennyiben már szolgálatban állanak, elöljáróságuk utján méltóságos Páll Sándor egyleti elnök urhoz folyó évi september hó 10-ig nyujtsák be.

A torna-mesteri állomással 800 frt évi fizetés, két szobából álló természetbeni lakás, ahoz tartozó konyha, kamara és pinczével, télire tüzifa, s a tiszta jövedelemnek 5% élvezete van, hetenkinti 36 óra adás kötelezettségével, a magyar nyelvben való tökéletes jártasság feltételével egybekötve.

*) A hazai lapokat e fölhivás közlésére a közügy érdekében tisztelettel felkéri a Szerk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj

A vivó-mesteri állomással 600 frt évi fizetés élvezete van hetenkénti 24 óra adás kötelezettségével egybekapcsolva.

A torna-mester állomását f. évi october hó 1-jén, a vivó-mester 1873. január 1-jén tartozik elfoglalni.

A tornamesteri állomásra pályázók közül, egyenlő minősités mellett előny adatik egy képzett tüzoltónak.

A kolozsvári torna-vivódaegylet igazgató választmányának 1872 augustus hó 5-én tartott üléséből.

Móricz István.
titkár.

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Pesten aug. *6.* 9 ó. *40* p. d. e
Érkezett *6.* 10 ó. *50* p. d. e.

Királyunk tegnapelőtt este Olmüczbe érkezett s a nép által a legszivélyesebben fogadtatott.

Vilmos császár Salzburgból Gasteinba utazott.

Kerkápolyi szombaton meglátogatta Fiumét, hol rendkivüli ünnepélyesen fogadták.

Horvát országgyülés tegnap jelentéktelen ülést tartott.

A franczia nemzetgyülés vasárnap üléseit nov. 11-ig elnapolta.

Romában s Olaszország legtöbb helyein erős küzdelem után a községi választásokban a szabadelvü pártok győztek a clerikalisok felett.

A török diplomatiában lényeges személyváltozások állanak küszöbön.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, august. 6.

— **Vilmos császár** e hó 3-án osztrák földre lépett, délután $1^1/_2$ órakor Welsbe érkezett, hol Károly-Lajos főherczeg fogadta őt az indóháznál a császár nevében. Vilmos császár rövid időzés után a főherczeg kiséretében tovább folytatta utját Salzburgba, hová d. u. $1^3/_4$ órakor érkezett meg s a „Károly főherczeg“-hez czimzett szállodában szállt meg; az indóháznál népes közönség lelkesülten üdvözölte a császárt, ki holnap fiának, a koronaherczegnek látogatására Berchtesgadenbe és hétfőn reggel Gasteinba utazik.

— A **városi képviselet** holnap ülést tart s a szervezés kerül napirendre. Bizony ideje is már.

— A **muzeum-egylet** titkárától a következő sorok közzétételére kérettünk föl: Az erdélyi muzeum-egylet igazgató választmánya legközelebbi ülését csütörtökön folyó hó 15-én d. u. 6 órakor fogja tartani az egyleti olvasó szobában. Minthogy e gyülésen főtárgy lesz a közgyülésre való elömunkálatok végleges megállitása, név szerint pedig az egyleti hivatalnokok létszáma és fizetése iránt az egyetemmel kötendő szerződés életbelépése után a közgyülés eleibe terjesztendő javaslat megvitatása; a választmányi tag urak sziveskedjenek e fontos tárgyakra minél számosabban megjelenni. Az utóbbi javaslatra vonatkozó bizottsági munkálat tájékozás végett a titkár szállásán megtekinthető.

— **Városunk fiai** és polgárai áldozatkészségén megalakult tüzoltó egylet szerdán fogja megkezdeni gyakorlatait egyelőre a monostori gazdászati intézet udvarán, hol a kész mászó ház telyesen alkalmas ily tüzoltói gyakorlatok teljesitésére, mig t. i. tüzoltóink a torna- és vivó- intézet udvarán ilyet emelhetnek—a hol egyszersmind egy állandó tüzoltói őrtanya is épittetik. Ez utóbbi azonban még kérdés tárgyát is képezi, miután a torna-vivó intézet választmánya az engedélyt még nem adta meg.

— A **helybeli** „Hilaria“ egy diszes selyem zászló beszerzésén fáradozik; az aláirási ivek már a tagok kezén forognak s mint értesülünk, ez eszme igen meleg fogadtatásra talál nemcsak a működő tagok, hanem az egylet pártoló tagjai részéről is. Egyuttal arról értesülünk, hogy e dalárda a medgyesi augusztus 14-iki tornászati, lövészeti és gazdászati összejövetelen nem fog részt venni s egyáltalában a hazai németajku dalárdák nem lesznek képviselve ez ünnepélyen.

— A **Magyar Polgár** tegnapi számában lapunkról igen lekötelező nyilatkozatot tesz. Csodálkozását fejezi ki a felett, hogy a Kelet helyet adott hasábjain egy gyönge vidéki levélnek. E nem várt elösmerésért, melyből kitünik, hogy szerinte ez lapunknál fölemlitésre méltó ritkaság, fogadja őszinte köszönetünket, különben ama perhorrescalt tudósitás mellett alig lehet jobb ajánló levél, mint az hogy a Polgár difflamálja, mig ugyanazon számban egy oly kolosi balpártitól közöl tudósitást, kinek nemcsak az ottani dolgok állásáról, de még a gramatikáról s orthographiáról sincs fogalma. Miután azonban az efféle tudósitás a t. laptársnál napi renden van, mi nem vagyunk azon kellemetes helyzetben, hogy az adott bókot viszonozhatnók.

— **Augusztus** 1-én és 2-án országszerte ismét jégverések voltak a törökbuzákban és szőlőkben sok kárt téve. A gabna-behordás kezdetét vévén, feles számu tüzkárokról is értesülünk. A biztositó társaságok próba-évüket élik.

— **A téli szinidény** — mint halljuk — 1872. oct. 1-sö napján fog kezdődni, s tart 1873. április végéig. Ez idő alatt lesz 192 bérleti előadás s 10—12 bérszünet. Az eddig szokásban volt jutalomjátékok eltöröltettek. A 192 előadásra egy középpáholy 550 frt, egy alsó páholy 500 frt, egy felső páholy 350 frt. Földszinti I. rendü zártszék egy napra 80 kr, II. rendü zártszék 70 kr, III-ad rendü 60 kr, állóhely 40 kr, karzat 20 kr. —

— **Jelenség az állat-életből.** Tarason egy földmivelő a golyafészekből kivett két tojást s helyettök ludtojást tett a fészekbe. A golyák nem vették észre s a többi tojás közt a ludtojás is kikelt. De alig vették észre a fészekben lévő idegen fiókákat — elkezdtek a fészek felett sokáig kelepelni, s egyszerre a him ott hagyván párját elrepült. Alig telt bele három óra időköz, a him visszajött, még öt darab idegen gólyát hozván magával s ezekkel együtt elkezdett kelepelni, s a kelepelés mintegy félóráig tarthatott. A kelepelés után a nőstény gólya kivételével a fészekben lévő kislibákat agyon verték és a fészekből kidobták. De evvel még nem volt vége a executiónak, mert ezután neki estek a nőstény gólyának s ezt is agyon verték. Egész nyáron át csak maga a him nevelte fel a fészekben maradt három gólya fiut.

— A **francia szépmüvészetek akadémiája** julius 29-én tartott ülésében a festészeti első nagy dijat Ferrier, a második nagy dij egyikét Medard, a másikát Comerre festészeknek itélte oda. 30-án tartott ülésében pedig a szobrászati nagy dijat adá Bouteliének.

— **Cseh dolgok** „Nemzeti egyetem!“ ez a csehek jelszava. Legközelebb Jungbunzlau határozta el egyhangulag, hogy a császárhoz e végből kérvényt nyujtanak be. — Országos diákgyülés. A cseh tanulók országos gyülésre fognak összegyülni Csehország éjszakkeleti részén Neustadtban, a Mettau mellett. (Kilátás országos esőre.)

— **A zágrábi egyetem fölállitása.** Az „Obzor“-szerint a horvát költségvetési bizottmány a vallás és közoktatás, illetőleg a zágrábi egyetem ügyében szorgalmasan müködik. Szakembereket hiván meg az egyetem mind a négy karára nézve, egyhangulag elhatározta azon javaslattal lépni az országgyülés elé, miszerint az egyetem mind a négy kara egyidejüleg nyittassék meg, körülményesen bebizonyitván, hogy ez lehetséges, tekintettel az anyagi eszközökre ép ugy, mint a tanerőkre. 1878-ik évi october havában nyilnék meg az orvosi kar első tanfolyama s igy folytatólag minden évben a többi. A hittani s a jogi kar teljesen létesithető, a bölcsészeti kar két év alatt állittatnék föl. Ha az országgyülés — ugymond az „Obzor“ — miben nem kétkedünk, gondoskodni fog az eszközökről, s ha hazafias és öntudatos kormányt nyerünk, mely a taneröket tudni fogja összegyüjteni: akkor nem vagyunk távol az egész nemzet által oly rég óhajtott intézet megnyitásától.

— **Egy régiségtár** szervezett s nyitott meg legközelebb Vasmegye, a melyet már is igen sokan látogatnak. Bárcsak a szép példát, a mely tudtunkra már nem is egyedüli hazánkban, minél több megye utánozná — irja a „Hon“.

— **Az „embertani és történet előtti** régészeti nemzetközi congressus“-ra, mely augusztus hó 22-én Brüsselben fog végbemenni, Európa minden müvelt államaiból nagy számmal jelentkeznek a hirneves tudósok. Több mint 360-an jegyezteték be már eddig is magukat. Sajnos, hogy hazánkat a nevezett congressuson senki sem fogja képviselni; az eddig bejegyzettek névsorában legalább még egyetlen tudósunk nevével sem találkozunk.

— **Petőfi Sándor** születéshelyére vonatkozólag a „F. L.“ legutóbbi számában érdekes leirást olvashatunk. Az utazó Kis-Kőröst csupa kiváncsiságból látogatta meg, hogy közelről láthassa a helyet, hol a jeles költő született. A kis nádfedelü házat, melyben mindössze két szoba van, jelenleg Martinovics odavaló gazda birja, ki kegyeletben tartja a nevezetes kis házat. A ház egyik részén márvány emléktáblán olvasható: „Itt született Petőfi 1822. deczember 31-én,“. —Az utazó megemliti hogy megkérdezvén a tulajdonostól, hogy mennyiért adná el házát, ez 900 forintot kért. Az utazó hazafi felszólitja a nemzetet, hogy vegye meg e szerény lakocskát és őrizze meg az utódoknak a geniális költő születésházát. — A fölhivást részünkről is kivánatosnak tartjuk. Az irodalom kitünőségeit ha éltökben és holtuk után egyaránt megbecsüljük, csak ugy tarthatunk számot arra, hogy számba vegyenek. Más nemzetek nagy költőik után rájok maradt utolsó emléket is kegyelettel őrzik meg.

— **Kimutatás** a Károlina országos kórodában 1872 julius hóban ápolt betegekről. 1872 junius hó végével maradott Belbetegségekkel: férfi 23, nő 15 Külbetegségekkel: férfi 35 nő 33. 1872 julius hóban felvétetett: Belbetegségekkel: férfi 54, nő 21, Külbetegségekkel: férfi 55, nő 37, összesen férfi 167, nő 106, főösszeg 273. Ezekből: Gyógyult férfi 82, nő 42, Gyógyulatlan férfi —, nő 1, Meghalt férfi 12, nő 2, julius hó végével ápolás alatt maradott: férfi 73, nő 61, főösszeg 273. Kolozsvártt julius 31. 1872 dr. Szőcs Emil, kórházi elsőd orvos.

— **A pesti városi** szegényházban forradalom volt. Az ápoltak ugyanis csak a gondnokságtól nyerendő igazolvány mellett járhatnak ki. A gondnok azonban több ápoltnak megengedte, hogy éjjelre kimaradjanak. Minthogy a gondnok gazdálkodása és bánásmódja miatt az ápoltak közt ugy is nagy az elégedetlenség, ezen pártos eljárása még roszabb vért szült, és az egyenjoguságot hangoztatva, különösen B. ápolt, egy volt városi dijnok által izgatva szabad kijárhatást követeltek, mit az igazgatóság a tanács rendeleteire való hivatkozással természetesen megtagadott. A forrongás ennek következtében oly fokra hágott, hogy Feszl tanácsnokot kellett kiküldeni a nyugalom helyreállitására, mi tapintatos fellépésének teljes mértékben sikerült is

KÖZGAZDASÁG.

Kiállitási ügy.

A mezőgazdasági szakosztálynak az állatok és gyapju kiállitása ügyében kiküldött albizottságának jelentése.

Az albizottság javaslatai a világkiállitás programm következő csoportozataira vonatkoznak: az állandó kiállitás sorából selyemgubók, állati termékek, gyapju.

Az ideiglenes kiállitás sorából: élő állatok, leölt baromfi, tejgazdasági termékek.

Mindenütt eltekintve az általánosan teendő felhivástól: a selyemgubókra nézve javaslatba hozatik különösen a szekszárdi, hidjai, n.-czenki filandák vezetői és birtokossainak, az erdélyi gazd. egyletnek, a magyar határőrvidéknek az illető kat. parancsnokság utján leendő felszólitása.

Az állati termékek közül: a bundák, azaz gyapjas bőrök kiállitása végett felszólitandók az erdélyi, bihari, torontáli s aradi gazd. egyletek, s az ily bőrök feldolgozásával foglalkozó szücs-czéhek nevezetesbjei.

A bőrök (nyers bőrök) az idei vágó bőriparral szoros összefüggésben vannak, mely egyedül rendelkezik ily bőrök, u. m. szarvasmarha, ló-, juh-, kecske, sertés- stb. bőrök választékával,

Az iparszakosztály felkérendő lenne, hogy a b riparosok és gyárosokhoz intézendő felhivásban intézkedjék az iránt, miszerint a magyarországi, részben jeles nyers állati bőrök minél teljesebb gyüjteményben képviselve legyenek.

Fosztatlan tollak és serték iránt a pesti tollkereskedők és kefekötők szólitandók föl, hogy minden magyarországi toll- és sertefélékből gyüjteményt állitsanak össze.

A serték végett talán külön a kőbányai sertéshizlaló részv. törsulat is felhivandó.

A gyapju a bécsi programm 5-ik csoportozatban, mint ipartárgy a mosott gyapju minőségében fordul elő. Az albizottság a mosott gyapjut, már a kiállitás tökéletes volta érdekében is, a jelen tétel alá hiszi sorozandónak.

A gyapjunak és juhoknak miként leendő kiállitása tárgyában Czilchert Róbert ur egy javaslatot adott be, mely az alább teendő javaslatoknál felhasználtatott.

A bizottság a magyarországi gyapjut egy nagy gyüjteményben óhajtja kiállitani.

Ezen gyüjteményt a bizottság Pesten mosott gyapjuból, s a teljesb átnézet végett bizonyos csoportokban kivánja kiállitani.

(Folyt. köv)

Kimutatás.

A kolozsvári takarékpénztár 1872. julius havi üzlet forgalmáról.

Bevétel.

284 betét után		frt. 115026.11
Visszafizetett váltók		170524.50
Visszafizetett előlegek		9930.—
Befizetett kamatok		3054.49
Külömbféle dijak		948.36
Bécsi bankháztól		25,834.30
Államilleték előlegek után		31.85
		325349.61
Pénztári maradvány junius 30 ról		92790.33
	frt.	418139.94

Kiadás.

Visszafizetett betétek s tőkésitett kamatok 155 tétel után	frt.	82575.57
Betétek után kifizetett folyó kamatok		20 31
Leszámitolt váltókra		134940.—
Előlegek értékpapirokra		7155.—
1871. évi osztalékra		195.—
Kezelési költségekre		174.17
Tiszti fizetésekre		273.32
Megjelenési tiszteletdijakra		84.—
Értékpapirok vételére		28480.50
Értékpapirok kamataira		37.50
Pénzintézeteknél elhelyezményekre		18000.—
Bécsi bankháznak		72000.—
Allamilleték előlegek után		31.85
	frt.	343967.22
Pénztári maradvány julius 31-én		74172,72
összesen	frt.	418139.94

Kolozsvártt 1872. julius hó 31-én.

A kolozsvári piaczi-árjegyzék augusztus 5.

(alsó ausztriai mérő középár).

Tisztabùza 7 frt 50 kr. Elegybúza 5 frt 50 kr. Rozs 4 frt 50 kr. Árpa 2 frt 80 kr. Zab 1 frt 90 kr. Törökbúza 5 frt 10 kr. Pityóka 1 frt 96 kr. Marhahus fontja 25 kr.

— **A m.-vásárhelyi** piacz árai jul. 30-ról. alsó auszt mérője. Tisztabuza 6 ft. — kr, rozs 4 ft — kr. Elegybuza 4 ft 28 kr. Zab 2 ft 74 kr. Széna kötve 2 ft 10 kr. Egy öl fa 36 hüv. hosszu 11 ft 50 kr. Egy font faggyugyertya 40 kr. Marhahus fontja 22 kr. Konyhaliszt — ft 21 kr, Lencse kupája 22 kr Paszuly kupája 18 Burgonya mérője 2 frt — kr. Disznózsir 60 kr. 76 kr.

— **A Beszterczei** piacz árai julius 31. alsó auszt. mérő tisztabúza, 6 ft 80 kr. elegybúza 5 ft 40 kr., rozs 4 ft 60 kr., törökbuza — ft — kr., zab 1 ft 60 kr, széna mázsája 2 ft 50 kr. Egy öl fa 36 hüv. hoszszu 14 ft. — kr. marhahús fontja 23 kr., konyhaliszt 9 kr.

KERESKEDŐK és IPAROSOK,

kik az „erdélyi képes naptár“ 1873-diki folyamában is szándékoznak hirdetéseiket felvétetni, sziveskedjenek eziránt legkésőbben folyó hó 15-éig Stein János könyvkereskedésében intézkedni.

Távirati tudósitás a bécsi tőzsdéről.

Aug. 3-án 5% Metalliques 100 frt 65 20. Kamat—.—. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt. 71.60. 1860. Kölcsön 104.—. Bankrészvény 847. Hitelintézeti részvények 330.90. London 10 ft. st. 110.70. Ezüst 108.25. Cs. kir. arany 5.28. Napoleondor 8.82.

Urbéri kötvények: Magyarországi 81.75 Temesi 81.— Erdélyi 79.50. Horváthorszagi 83.50.

Felelős szerkesztő: **Szász Béla.**

Nyilttér.*)

Minden betegnek erő és egészség gyógyszer és költség nélkül:

Revalesciére Du Barry

Londonból.

Minden szenvedőnek egészség az izletes Revalesciére du Barry által, mely gyógyszer költség nélkül az alábbi betegségeket eltávolitja: gyomor, ideg-. mell, tüdő-, máj-, mirigy-, nyálkhártya-, légzési, hólyag- s vese bajok, gümőkór, aszkór, asthma, köhögés, emésztheteuség, dugulás, hasmenés, álmatlanság, gyengeség, aranyér, vizkór, láz, szédülés, vértolulás-fülzugás, roszullét és hányás a terhesség alatt is, diabetes, mélakór, elsoványodás, csuz, köszvény Kivonat 73,000 tagusitvány, ból, oly felgyógyulásokról, melyek a gyónyászatnak ellenállottak.

48,421. sz. bizonyitvány.

Vág-Ujhely Magyarország

Több éve zavarva volt emésztésem gyomorbajokkal és elnyálkásodással kellett küzdenem. E bajoktól a Revalesciére 14 napos használata által megmenekültem.

Sterner J. L. tanitó a népiskolán.

Gasen, Stiria, Birkfeld posta 1870. nov. 19.

Igen tisztelt ur! Örömmel és kötelességemszerüleg elismerem a Revalesciére jó hatását, a hogy ez több oldalról elismertetett. E kitünő szer engem borzasztó lélekzési, nebélyektől nehéz köhögéstől, felfujt nyaktól, nyomorgörcstől szabaditott meg, melyekben évekig szenvedtem.

Steininge Vincze pens. lelkész.

Páris, 1856. april 26,

Uram! Az ön Revalesciére-csokoládéja oly jót tett, minthogy asthmaticus bajoktól, melyekben évekig szenvedtem, végleg megszabaditott

Gaillard, a franczia hadsereg főintendánsa.

Adra, Almeria tart. (Spanyolország 1867. oct. 21,

Nagy örömmel jelentem lányom meggyógyitását hossas szenvedéseiből, miket egy bőrkiötés okozott és az álomtól fosztá meg.

Perrin de la Hitellos franczia vice-consul

72,632. sz. bizonyitvány.

Beaumont, 1868. aug. 5.

Az ön Revalesciére-je csodákat müvel a betegeknél. Küldjönmég *72* szelenczével.

Balette J., gyógyszerész.

Táplálóbb levén mint a hus, a Revalesciére felnöttek és gyermekeknek 50-szeres árát megtakarittatja gyógyszerekben.

Bádogszelenczékben fél fontos 1.50, 1 fontos, 2.20, 2 fontos 4. 50, 5 fontos 10 frt, 12 fns, 20 frt, 24 fns, 36 frt. Revalesciér chokoládé por- és tábla alakban 12 csészére 1.50, 24 csészére 2.50, 48 csészére 4.50, porban 120 csészére 10 frt, 288 csészére 20 frt, 576 csészére 36 frt. — Kapható: Barry du Barry és társánál **Bécs, Walfischgasse 8. sz. Kolozsvártt: Binder gyógyszerésznél.** Pesten Török, Linzben: Haselmayer, Prágában: Fürst J, Brünnben: Eder F-, Debrenczenben: Mihálovics István gyógyszerésznél, Dunaöldvárt: Nadhera Pálnál, Károlyváros: Brilli F.-nél, Kanizsán: Lovak Károlynál, Maros-Vásárhelyt: Fogarasi Dömötörnél, Pozsonyban: Pisztori Felixnél, Székes-Fehérvárott: Dieballa Györgynél, Vágujhelyen: Conglegner Ignácznál, Csernovitzban: nirch Irglgnácznál, Varasdon: dr. Halter A.-nál, Ágrámban: almasokva gyógyszertárában, azonkivül a bécsi hás postai Sinalvány tchgy utánvét mellett szétküld.

Biasini gyorskocsi menetrendje

1872. augusztus 1-sőtől:

árleszállitással.

Kolozsvár, Szamosujvár és Deés között.

Kolozsvárról indul a gyorskocsi Szamosujvár és Deésre naponta délután 3 órakor, Deésről Kolozsvárra naponta délután 1 órakor. 1 hely ára Kolozsvárról Szamosujvárig első és közbelső coupeba 2 frt 30 kr. a hátulsó coupeba és a bakkon 1 frt 70 kr. Kolozsvárról Deésig vagy vissza első és közbelső coupe 3 frt — hátulsó coupe és a bakkon 2 frt 50 kr.

Kolozsvárról Felvinczre naponta kétszer reggeli 3, és délután 4 órakor. Első hely 4 frt hátulsó 3 frt 50 kr. Tordáig vagy vissza 2 frt.

Minden utas 30 font szabad pondgyászt vihet magával.

Kibédi Biasini Domokos.

*) E rovat alatt közlöttekért csupán a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget a szerk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj

(299) (1—3)

Van szerencsém tisztelettel értesiteni a t. cz. szülőket, hogy évek óta fennálló

leány-nevelő intézetemet

(Kolozsvártt, hidutcza 317. sz. az emeletben) **september 1-jén megnyitandom,** s növendékeket fölveszek tökéletes **élelmi és tanulmányi ellátással** is.

Az intézet tantárgyai: elméleti és gyakorlati alapos oktatás a **magyar, német** és **franczia** nyelvben, számtan, helyesirás és irály, földisme, világtörténelem, természetrajz és természettan, rajzolás, zongora- és énekben, valamint a szokásos női munkákban átalában.

SCHELL MIHÁLYNÉ
sz. Desbordes J.
leány nevelő.

Legujabban megjelentek

és **Stein János** könyvkereskedésében
Kolozsvárt kaphatók:

Adalékok
a legujabb theologia történetéhez.
Dr. Schwarz Károly negyedik német kiadása után.
Forditotta Kovács Albert. Ára 5 frt.

A 113 számú percsomó.
Regény. Irta Gaboriau Emil. Négy kötet. Ára 4 frt.

Magy. kir. honvéd tiszti és tisztviselői névkönyv.
Rendfokozati és beosztási kimutatással. **1872.**
Ára 2 frt 40 kr.

A tenger guerillái.
Regény. Irta Capendu Ernő. Ára 1 frt 50 kr.

ROCAMBOLE IFJUSÁGA.
Regény. Irta Ponson du Terrail. 4 kötet. Ára 4 frt.

Népszerü egyházi beszédek.
Irta Bartók János. Ára 1 frt 40 kr.

Társadalmi bajaink
különös tekintettel az öngyilkosságra.
Irta Dobránszky Péter Ára 1 frt 30 kr.

Párisi titkok.
Irta Sue Jenő. Francziából. I—XI kötet.
Egy-egy kötet ára 80 kr.

---

(217) (14—20)

Nagy József
arany- és ezüstmüves Kolozsvártt
főtér br. Józsika-ház 161 szám.

Ajánlja a n. érd. közönségnek jól berendezett, és a legnagyobb csinnal kiállitott **bécsi és külföldi arany és ezüst ékszer áruinak** dús raktárát.

(**Óvásul.**) Raktáramba minden egyes tárgy valódisága a magy. kir. bélyeggel van hitelesitve.

---

(109) (21—*)

Mindenféle
férfi-, nő- és gyermek czipők
árjegyzéke,

Csapó Sándor
árutárlatában Kolozsvártt.

1 pár bőr vagy brűnel gyermek czipő	2—3 frt.
1 pár ugyanaz rézorrú	3 frt 30 kr. 3 frt 80 kr.
1 pár bőr vagy brűnel nőczipő	3 f. 30, 3 f. 60, 3 f. 80, 4—8 frt.
1 pár reggeli czipő bőr-, brűnel, vagy posztóból	1 f. 10, 1 f. 50, 1 f. 80, 2—4 f.
1 pár bőr vagy brűnel fél- czipő . . .	1 frt 80, 2 frt 50 kr.
1 pár férfi-czipő	6 frt 60 kr. 10 frt.
1 pár férfi-csizma	12 frt. 25 frt.
1 pár reggeli férfi-csizma	3 frt 30 kr.

Az árutárlatban külön osztály van berendezve a lábbelik kényelmes és háboritatlan felpróbálására.

Fog- és szájorvos **Máthé Domokos**
„Rubin“ fogtisztitó-szere
a legjobb-szer a fogak napontai tisztitására, a foghus erősitésére és az oly ártalmas fogkő (borkő) képződés megszüntetésére.

Ezen készitmény felől több nevezetes bécsi orvos elismerését nyilvánitotta.

Egy diszes érczdoboznak ára 1 frt.
Egyedüli főraktár **Csapó Sándor**nál Kolozsvártt.

Theoreticus (elméleti) **művek.**

Zongora iskolák s gyakorlatok, tanulmányok fokozatosan haladók számára.

Concertek, ábrándok, variátiók, rondók, sonáták, sat. zongorára két és négy kézre

Operák, teljes kivonatban s potpourrikban, transcriptiókban (átiratokban)

Nyitányok (Ouverturen) Indulók, keringők, polkák, polka mazurkák, mazurkák, csárdások, négyesek.

Különböző hangjegyek zongorára balkézre, hat kézre, 2 zongorára, 4 kézre s kisérettel.

Duettok, zongora, hegedü, viola, gordonka (violoncella) hegedü s gordonka, fuvola, klárinét, oboe, fagott, guitarre, harmonium kisérettel.

Nyitányok kisérettel, triók, quartettek, quintettek, sextettek, Különféle táncz s népdal gyüjtemények sat.

Concert darabok, zenekar vagy quartett kisérettel.

Iskolák, tanulmányok, gyakorlatok, solok, duettek, triok, quartettek, quintettek, sextettek s concertek hármoniumra, hárfára, guitarrera. sat.

Őszhangzattan (Harmonik)
Zengzettan (Melodik.)
Mértéktan (Metrik)
Hangidomzattan (Rhytmik.)
Hangtan (Tonlehre)
Hangszerzéstan (Compositionslehre.)
Hangszerutitan (Instrumenten-Technik.)
Hangjegytüzéstan (Generalbasslehre.)
Zenészeti virág gyüjtemény. (Musikalische Anthologie.)

Hangjegy raktár.

Iskolák, gyakorlatok, tanulmányok hegedüre, bögöre, gordonkára, fuvolára, klarinétra. sat. sat.

Mindennemü fuvó- s húros hangszerre igen nagy választékú hangjegyek.

Ének-oskolák, gyakorlatok, népdalok.

Népdalok s egyéb dalok, áriák operákból két, három, négy hangra.

Népdalok s opera áriák egy, vagy több hangra zongora, guitarre, hárfa sat. kisérettel

Énekek férfi- s női kézre, magyar s német nyelven.

Templomi s hangversenyi énekek, vegyes karokra.

Népdal gyüjtemények egyes hangokra s quartettekre.

Teljes opera szövegek egy ugy mint több hangra, s karok részére.

Hires művészek arczképei, különféle nagyságban megrendelhetők

Partiturák.
Opera szöveg könyvek.

Zenészeti ismeretek tára s szótárak.

Szépészeti, kritikai felvilágositó dolgozatok, vitairatok.

Szépirodalmi művek.

Életrajzok, levelezések s emlékiratok.

Ének tudomány s tanitás.

Zenetörténelem.

ZENÉSZETI JEGYZÉKEK.

Zenészeti folyoiratok.

THEORETICUS
(elmészeti)
MUNKÁK
magyar és német nyelven

Erdély legnagyobb hangjegy-raktára

Bel- s külföldi
HANGJEGY-ÁRUSOKKALI
összeköttetéseimnél fogva
bárminemü HANGJEGY
eredeti boltı áron nálom kapható s megrendelhető.

Erdély legnagyobb hangjegy-raktára.

Figyelmeztetem a t. cz. közönséget a szerfelett olcsó **PETERS EDITIÓRA,**

(296) (1—*)

Stein János
HANGJEGYTÁRA
Kolozsvártt
középutcza **456** szám.

Figyelmeztetem a t. cz. közönséget a szerfelett olcsó **PETERS EDITIÓRA.**

HANGJEGY-JEGYZÉKEK
ingyen kiszolgáltatnak.

Helybeli s vidéki megrendelések azonnal és a legpontosabban teljesittetnek.

HANGJEGY-JEGYZÉKEK
Legnagyobb választék minden hangszerre nézve.

HANGJEGY-JEGYZÉKEK
Legnagyobb választék minden hangszerre nézve.

STEIN JÁNOS KOLOZSVÁRTT
ajánlja az ev. ref. főtanoda, általa már számos éveken át kezelt
könyv- és kőnyomdáját.

A **könyvnyomda** helyisége az utóbbi időben megnagyobbitatott és legujabban is egy új **gyorssajtóval** gazdagodott, ugy hogy jelenleg már

három gyors- és egy kézi-sajtó s egy simitó-gép van működésben.

Számos és gyakorlott szedőimnek az uj és **mostan divó csinos betüknek halmazai** állnak rendelkezésükre.
Kőnyomdámban is ügyes, **szakértő kőmetsző** s rajzoló és **két sajtó** a szükséges személyzettel foglalkoznak.
Évtizedek ota e téren működve sikerült minden a nyomdai munkák kiállitásához szükségelt anyagoknak **legjobb** és **legolcsóbb forrásait** fedeznem fel.
Az itt elmondottak képezik **azon tényezőket,** melyek lehetővé teszik, hogy minden

KÖNYV- ÉS KŐNYOMDAI MUNKÁT

a **legrövidebb idő alatt,** a **legizlésteljesebben** s oly **jutányos árban** vagyok képes kiállitani, hogy e téren bátran kiállom a versenyt bármely hazai könyv- és kőnyomdával.

Elvállalok mindennemü és nyelvü **könyvek,** bármiféle **rovatos ívek, körlevelek, árjegyzékek, számlák, nász-, gyász-** és **vigalmi jelentések, meghivó-jegyek, tánczrendek, gyógyszertári jelzetek, bor-, rozsolis-** és más **vignetek, újévi** és más **alkalmi üdvözletek, baromutlevelek, vásárczédulák, hirdetmények,** bármi nagyságu **falragaszok,** szóval minden e szakba vágó munkák **izletes kiállitását.**

(173) (5—*)

Bátor vagyok pedig különösen a kir. törvényszékek, megyei- s városi hatóságok és a **községi előljáróságok figyelmét arra felhivni, hogy a hivatali szükségletekre megkiván tató nyomtatványok gyors kiállitására s legolcsóbb árszámitására különös sulyt fektetek.**

Előleges költségvetéssel is készséggel szolgálok a gyakrabban előfordulók mintázatainak birtokában lévén.

Az uj **„polgári törvénykezési rendtartás“**ban és a **Kolozsmegye gyalui egyesbirája által a község előljáróságok részére kiadott „utasitás“**ban előforduló **magyar** akár **román** szövegü nyomtatványokból — melyekből készletet tartok — külön kis menyayiségben **koncz számra** is jutányos árban szolgálhatok. Az **„utasitás“**ban előforduló mintáknál világosan kiteendő: **magyar vagy román** szövegü nyomtatvány szükséges-e?

Egyidejüleg bátorságot veszek magamnak könyvkereskedésemet (bel-középutcza **456** szám) és **papirkereskedésemet** is (főtér **2** szám, a tanácsház tőszomszédságában) **emlékezetbe hozni.**

STEIN JÁNOS,
könyvárus, könyv- és kőnyomdász s papirkereskedő.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betüivel kiadó-tulajdonos Stein Jánosnál.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj